

NÉMET NYELV

Az idegen nyelvi érettségi vizsga célja a kommunikatív nyelvtudás mérése, azaz annak megállapítása, hogy a vizsgázó képes-e kommunikációs céljait megvalósítani.

A vizsga mindkét szinten *írásbeli és szóbeli részből* áll, és a *négy nyelvi alapkészséget* méri: olvasott szöveg értése, hallott szöveg értése, beszédképesség és írásképesség. A kommunikatív készségek alkalmazásához a nyelvhasználónak rendelkeznie kell megfelelő szókincssel, és ismernie kell a nyelv struktúráját is. Ezért a *nyelvtani és lexikai kompetenciát* mindkét szinten külön vizsgarész keretében is mérjük. A vizsga egynyelvű, azaz közvetítési készséget nem mér.

A követelmények az idegen nyelvi érettségi vizsga általános követelményei, valamint az Európa Tanács idegennyelv-oktatással kapcsolatos ajánlásai alapján készültek. Az idegen nyelvi érettségi vizsga szintmeghatározásai igazodnak az Európa Tanács skálájához. A vizsga középszintje az A2-B1, az emelt szint pedig a B2 szintnek felel meg.

Európa Tanács	Érettségi vizsga
C2 Mesterszint	
C1 Haladó szint	
B2 Középszint	Emelt szint
B1 Küszöbszint	Középszint
A2 Alapszint	
A1 Minimumszint	

Az Európa Tanács A2, B1, B2 szintjeinek általános leírása:

B2	Megérti a változatos, konkrét vagy elvont témájú szövegek fő gondolatmenetét, követni tudja a hosszabb, összetettebb érveléseket is. Folyamatos és természetes módon tud a célnyelven interakciót folytatni. Világos és részletes szöveget tud létrehozni különböző témákról. Véleményét indokolni tudja, részletezni tudja a különböző lehetőségekből adódó előnyöket és hátrányokat.
B1	Megérti a fontosabb információkat olyan egyszerű, hétköznapi szövegekben, amelyek gyakori élethelyzetekhez kapcsolódnak (pl. iskola, szabadidő, munka). Képes külföldiekkel kommunikálni mindennapi helyzetekben. Egyszerű, összefüggő szöveget tud alkotni olyan témákban, amelyeket ismer, vagy amelyek az érdeklődési körébe tartoznak. Be tud számolni eseményekről, élményeiről, érzelmeiről és törekvéseiről. Rövid magyarázatot tud fűzni eseményekhez, jelenségekhez, indokolni tud különböző álláspontokat és terveket.
A2	Megért olyan mondatokat és rövid szövegeket, amelyek az őt közvetlenül érintő területekhez kapcsolódnak. Tud kommunikálni olyan mindennapi, begyakorolt helyzetekben, amelyekben egyszerű és közvetlen információcserére van szükség. Tud egyszerű nyelvi eszközöket használva beszélni önmagáról, családjáról és szűkebb környezetéről.

A dokumentum a német nyelvi érettségi vizsga részletes vizsgakövetelményeit és vizsgaleírását tartalmazza. A vizsga szintje, alapelvei és a készségek szintjén megfogalmazott követelményei azonosak minden élő idegen nyelvben.

Az I. fejezetben található a részletes vizsgakövetelmények. Először a készségekre lebontott követelményeket, a szövegek jellemzőit és a szövegfajtákat soroljuk fel mindkét szintre vonatkozóan a vizsgarészek lebonyolításának sorrendjében. Ezt követik a témakörök, a kommunikációs helyzetek és szándékok, továbbá a nyelvtani szerkezetek felsorolása, valamint a szókincsre vonatkozó információk.

A készségeken belül külön jelöljük az Európa Tanács szintrendszere szerinti A2, B1 és B2 szintű követelményeket. Az adott szinten megfogalmazott követelmények magukban foglalják az alacsonyabb szinten megadottakat is.

A dokumentum II. fejezete, a vizsgaleírás először a középszintű, majd az emelt szintű vizsgát mutatja be. A vizsgarészek itt is a lebonyolítás sorrendjében követik egymást. A könnyebb kezelhetőség érdekében az egyes

vizsgarészek leírásakor megismételjük a készségekre lebontott követelményeket, a szövegek jellemzőit és a szövegfajták felsorolását.

I. RÉSZLETES ÉRETTSÉGVIZSGA-KÖVETELMÉNY

A) KÉSZSÉGEK ÉS SZÖVEGFAJTÁK

1. Olvasott szöveg értése

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
1.1. Készségek	<p>A vizsgázó képes az olvasási céloknak, illetve a feladatnak megfelelő stratégiák alkalmazásával a szövegben</p> <p>A2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a lényegét (a szöveg célját) megérteni, - eseménysorokat követni, - kulcsinformációkat megérteni, <p>B1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a gondolatmenet lényegét megérteni, - véleményeket, érvelést nagy vonalakban követni, - egyes részinformációkat kiszűrni. 	<p>A vizsgázó képes az olvasási céloknak, illetve a feladatnak megfelelő stratégiák alkalmazásával a szövegben</p> <p>B2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a gondolatmenetet követni, - véleményeket, érvelést követni, - az információkat megfelelő részletességgel megérteni, - a szerző álláspontjára következtetni, - a szerző, illetve a szereplők érzéseire, érzelmeire következtetni.
1.2. A szöveg jellemzői	<p>A vizsgarészben használt szöveg</p> <ul style="list-style-type: none"> - autentikus, esetleg kismértékben szerkesztett, - tartalma, szerkezete, nyelve világos, - tematikusan megfelel a korosztály élettapasztalatának és általános érdeklődésének, - megértéséhez nincs szükség az érettségi vizsga általános műveltségi szintjét meghaladó ismeretekre, - kiválasztásakor a <i>Témakörök</i> című rész az irányadó, - autentikus jellegéből adódóan tartalmazhat olyan szavakat, kifejezéseket, szerkezeteket, amelyek ismerete nem követelmény az adott vizsgaszinten; ezek megértése azonban nem szükséges az adott feladat sikeres megoldásához, <p>A2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rövid, egyszerű, - hétköznapi nyelven íródott, és főként gyakran használt szavakat és nyelvi szerkezeteket tartalmaz, 	<p>A vizsgarészben használt szöveg</p>

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
	<p>- autentikus jellegéből adódóan tartalmazhat olyan szavakat, kifejezéseket, szerkezeteket, amelyek ismerete nem követelmény az adott vizsgaszinten; ezek megértése azonban nem szükséges az adott feladat sikeres megoldásához,</p> <p>A2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rövid, egyszerű, - hétköznapi nyelven íródott, és főként gyakran használt szavakat és nyelvi szerkezeteket tartalmaz, <p>B1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rövid, tartalmilag és szerkezetileg világos, - hétköznapi nyelven íródott. 	<p>B2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hosszabb, nyelvileg és tartalmilag összetettebb, - konkrét vagy elvont témájú.

3. Hallott szöveg értése

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
3.1. Készségek	<p>A vizsgázó képes az értési céloknak, illetve a feladatnak megfelelő stratégiák alkalmazásával a szöveg</p> <p>A2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - témáját felismerni, - lényegét megérteni, - kulcsfontosságú szavait megérteni, - legalapvetőbb adatszerű információit kiszűrni, <p>B1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gondolatmenetét nagy vonalakban követni, - egyes ténytyszerű részinformációkat megérteni. 	<p>A vizsgázó képes az értési céloknak, illetve a feladatnak megfelelő stratégiák alkalmazásával a szöveg</p> <p>B2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gondolatmenetét részleteiben is követni, - megértésén túl a szövegkörnyezetből következtetni az egyes beszélők álláspontjára, - megértésén túl a szövegkörnyezetből következtetni a beszélők érzelmeire és egymáshoz való viszonyára.
3.2. A szöveg jellemzői	<p>A vizsgarészben használt szöveg</p> <ul style="list-style-type: none"> - autentikus vagy autentikus hangzású (stúdiófelvétel), - tematikusan megfelel a korosztály élettapasztalatának és általános érdeklődésének, 	<p>A vizsgarészben használt szöveg</p>

VIZSGASZINTEK	
Középszint	Emelt szint
<ul style="list-style-type: none"> - megértéséhez nincs szükség az érettségi vizsga általános műveltségi szintjét meghaladó ismeretekre, - kiválasztásakor a <i>Témakörök</i> című rész az irányadó, - anyanyelvi beszélők közvetítésével hangzik el, - egy vagy több beszélő közvetítésével hangzik el, - akusztikai minősége kifogástalan, - hossza és tartalma nem terheli meg feleslegesen a vizsgázó memóriáját, - autentikus jellegéből adódóan tartalmazhat olyan szavakat, kifejezéseket, szerkezeteket, amelyek ismerete nem követelmény az adott vizsgaszinten; ezek megértése azonban nem szükséges az adott feladat sikeres megoldásához, <p>A2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hétköznapi nyelven hangzik el, szinte kizárólag gyakran használt szavakat és nyelvi szerkezeteket tartalmaz, - lassú, de még normál beszédtempójú, - a standard kiejtés(ek)nek megfelelő, - tisztán artikulált, - tartalmilag kifejezetten egyszerű, <p>B1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hétköznapi nyelven hangzik el, alapvetően gyakran használt nyelvtani szerkezetekből és lexikai elemekből építkezik, - normál tempójú, - a standard kiejtés(ek)hez közel álló, - tartalmilag és szerkezetileg mérsékelten összetett. 	<p>B2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - változatos nyelvtani szerkezetekből és lexikai elemekből építkező, - természetes, a szöveg jellegének megfelelően változatos tempójú, - tartalmilag és szerkezetileg összetett.
3.3. Szövegfajták	<ul style="list-style-type: none"> - közérdekű bejelentések, közlemények (pl. pályaudvaron, repülőtéren, áruházban), - rögzített telefonos szövegek (pl. üzenetrögzítő, információs szolgálatok: útinformáció, nyitva tartás, menetrend), - utasítások (pl. utcán, repülőtéren, pályaudvaron), - médiaközlemények (pl. időjárás-jelentés, reklám, programismertetés, rövid hír),

VIZSGASZINTEK	
Középszint	Emelt szint
<ul style="list-style-type: none"> - beszélgetések, telefonbeszélgetések, - műsorrészletek, - riportok, interjúk, - beszámolók. 	<p>általános érdeklődésre számot tartó témáról szóló ismeretterjesztő szövegek.</p>

4. Íráskészség

VIZSGASZINTEK	
Középszint	Emelt szint
<p>4.1. Készségek</p> <p>A vizsgázó képes</p> <ul style="list-style-type: none"> - a feladatban megadott kommunikációs szándékokat megvalósítani (lásd <i>Kommunikációs helyzetek és szándékok</i> című részt), - a megadott témákhoz kapcsolódó szövegeket írni (lásd <i>Témakörök</i> című részt), <p>A2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a személyével, illetve közvetlen környezetével kapcsolatos témákról írni, - az adott témáról egyszerű kifejezéseket használva írni, - egyszerű mondatokból álló rövid, összefüggő szöveget írni, - a szöveg mondatai között lévő alapvető logikai kapcsolatokat egyszerű nyelvi eszközökkel (pl. a leggyakrabban használt kötőszavakkal) kifejezni, <p>néhány egyszerű szerkezetet és alapvető helyesírási szabályt úgy használni, hogy a hibák ellenére érthető legyen a mondanivaló,</p> <p>B1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismert, köznapi témákról írni és véleményét is megfogalmazni, - meglévő szókincsét változatosan használni, - a szöveget megfelelően felépíteni és tagolni, a logikai viszonyok kifejezését szolgáló nyelvi eszközöket alkalmazni, - a szövegfajtának, a közlési szándéknak, a címzethez való viszonyának megfelelő stílust és hangnemet választani, - az adott szövegfajta formai sajátosságainak megfelelő írásművet létrehozni, 	<p>A vizsgázó képes</p>

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
	- egyszerű nyelvtani szerkezeteket, nyelvi fordulatokat és a helyesírási szabályokat általában biztonsággal alkalmazni.	B2: - a megadott témákat általános nézőpontból is tárgyalni, - álláspontját viszonylag árnyaltan, érvelését rendszerezetten kifejteni, - a nyelvi eszközök széles skálájának változatos alkalmazásával összefüggő, megfelelően tagolt, logikusan felépített szöveget létrehozni, - a nyelvtani struktúrákat, valamint a helyesírás szabályait rendszerszerű hibák nélkül, nagy biztonsággal alkalmazni.
4.2. Szövegfajták	- rövid, személyes jellegű közlés (pl. üzenet, naplóbejegyzés), - üdvözlőlap, - meghívó, - magánjellegű vagy intézménynek (pl. nyelviskolának) szóló levél.	- olvasói levél, - cikk (diák)újság számára.

5. Beszédkészség

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
5.1. Készségek	A vizsgázó képes - a megadott helyzetekben és szerepekben, a feladatnak megfelelő kommunikációs szándékokat megvalósítani (lásd <i>Kommunikációs helyzetek és szándékok</i> című részt), - a megadott témákról szóló beszélgetésekben részt venni (lásd a <i>Témakörök</i> című részt), - a kommunikációs stratégiákat a szintnek megfelelően, hatékonyan alkalmazni (pl. beszélgetést elkezdni, fenntartani és befejezni), A2: - saját magáról és közvetlen környezetéről egyszerű, begyakorolt nyelvi eszközökkel röviden és többnyire érthetően megnyilatkozni, - egyszerű, begyakorolt beszélgetésekben részt venni, - kiszámítható, mindennapi helyzetekben rutinfeladatokat megoldani (pl. vásárlás),	A vizsgázó képes

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
	<ul style="list-style-type: none"> - érezhető akcentusa és esetenként akadozó beszédtempója ellenére többnyire érthetően beszélni, <p>B1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az egyszerű nyelvi eszközök széles skáláját rugalmasan használni, és ezzel mondanivalójának nagy részét egyszerűen kifejezni, - ismerős témáról folyó társalgásban részt venni, - kevésbé begyakorolt mindennapi helyzetekben felmerülő feladatokat megoldani, - viszonylag folyékonyan elmondani egy történetet, beszámolni élményeiről és érzéseiről, - érezhető akcentusa és esetleg lassú beszédtempója ellenére érthetően beszélni. 	<p>B2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - folyékonyan, helyesen és hatékonyan használni a nyelvet, - gondolatait, álláspontját következetesen, folyamatosan kifejtteni, - a megadott témákat általánosabb nézőpontból is tárgyalni, - folyamatosan és természetesen részt venni a különböző témájú társalgásokban, - bonyolultabb, váratlan elemeket is tartalmazó feladatokat sikeresen megoldani, - elmagyarázni álláspontját, világosan érvelni, - enyhe akcentusa ellenére természetes kiejtéssel, hanglejtéssel és normál beszédtempóban beszélni.

B) TÉMAKÖRÖK

Az érettségi vizsga tartalmi részét az alább felsorolt témakörök képezik, azaz a feladatok minden vizsgarészben tematikusan ezekre épülnek. Ez a lista az érettségi vizsga általános követelményeiben felsorolt témakörök részletes kifejtése közép- és emelt szintre. A lista nem tartalmaz külön országismereti témakört, mert ennek elemei a többi témakörben előfordulnak.

A középszinten felsorolt témakörök az emelt szintre is érvényesek.

TÉMAKÖRÖK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
1. Személyes vonatkozások, család	<ul style="list-style-type: none"> - A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai) - Családi élet, családi kapcsolatok - A családi élet mindennapjai, otthoni teendők - Személyes tervek 	<ul style="list-style-type: none"> - A család szerepe az egyén és a társadalom életében - Családi munkamegosztás, szerepek a családban, generációk együttélése

TÉMAKÖRÖK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
2. Ember és társadalom	<ul style="list-style-type: none"> - A másik ember külső és belső jellemzése - Baráti kör - A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel - Női és férfiszerepek - Ünnepek, családi ünnepek - Öltözködés, divat - Vásárlás, szolgáltatások (posta) Hasonlóságok és különbségek az emberek között 	<ul style="list-style-type: none"> - Az emberi kapcsolatok minősége, fontossága (barátság, szerelem, házasság) - Lázadás vagy alkalmazkodás; a tizenévesek útkeresése - Előítéletek, társadalmi problémák és azok kezelése - Az ünnepek fontossága az egyén és a társadalom életében - Az öltözködés mint a társadalmi hovatartozás kifejezése - A fogyasztói társadalom, reklámok - Társadalmi viselkedésformák
3. Környezetünk	<ul style="list-style-type: none"> - Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása) - A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek - A városi és a vidéki élet összehasonlítása - Növények és állatok a környezetünkben - Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért? - Időjárás 	<ul style="list-style-type: none"> - A lakóhely és környéke fejlődésének problémái - A természet és az ember harmóniája - A környezetvédelem lehetőségei és problémái
4. Az iskola	<ul style="list-style-type: none"> - Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat) - Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka - A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok 	<ul style="list-style-type: none"> - Iskolatípusok és iskolarendszer Magyarországon és más országokban - Hasonló események és hagyományok külföldi iskolákban
5. A munka világa	<ul style="list-style-type: none"> - Diákmunka, nyári munkavállalás - Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás 	<ul style="list-style-type: none"> - A munkavállalás körülményei, lehetőségei itthon és más országokban, divatszakmák
6. Életmód	<ul style="list-style-type: none"> - Napirend, időbeosztás - Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás) - Étkezési szokások a családban - Ételek, kedvenc ételek - Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben - Gyakori betegségek, sérülések, baleset - Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak) 	<ul style="list-style-type: none"> - Az étkezési szokások hazánkban és más országokban - Ételspecialitások hazánkban és más országokban - A kulturált étkezés feltételei, fontossága - A szenvedélybetegségek - A gyógyítás egyéb módjai

	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	<ul style="list-style-type: none"> - Szabadidős elfoglaltságok, hobbik - Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. - Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport - Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet - Kulturális események 	<ul style="list-style-type: none"> - A szabadidő jelentősége az ember életében - A művészet szerepe a mindennapokban - Szabadidősport, élsport, veszélyes sportok - A könyvek, a média és az internet szerepe, hatásai
8. Utazás, turizmus	<ul style="list-style-type: none"> - A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés - Nyaralás itthon, illetve külföldön - Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése - Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai 	<ul style="list-style-type: none"> - A motorizáció hatása a környezetre és a társadalomra - Az idegenforgalom jelentősége
9. Tudomány és technika	<ul style="list-style-type: none"> - Népszerű tudományok, ismeretterjesztés - A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben 	<ul style="list-style-type: none"> - A tudományos és technikai fejlődés pozitív és negatív hatása a társadalomra, az emberiségre

C) KOMMUNIKÁCIÓS HELYZETEK ÉS SZÁNDÉKOK

1. Kommunikációs helyzetek

A vizsgázó az alábbi kommunikációs helyzetekben, illetve szerepekben nyilatkozhat meg szóban és/vagy írásban mindkét szinten.

Helyzet	Szerep
Áruházban, üzletben, piacon	vevő
Családban, családnál, baráti körben	vendéglátó, vendég
Étteremben, kávéházban, vendéglőben	vendég, egy társaság tagja
Hivatalokban, rendőrségen	ügyfél, állampolgár
Ifjúsági szálláson, kempingben, panzióban, szállodában	vendég
Iskolában	tanuló, iskolatárs
Kulturális intézményben, sportlétesítményben, klubban	vendég, látogató, egy társaság tagja
Országhatáron	turista
Orvosnál	beteg, kísérő
Szolgáltatóegységekben (fodrász, utazási iroda, jegyiroda, benzinkút, bank, posta, cipész, gyógyszerár stb.)	ügyfél
Szünidei munkahelyen	munkavállaló
Tájékozódás az utcán, útközben	helyi lakos, turista
Telefonbeszélgetésben	hívó és hívott fél
Tömegközlekedési eszközökön (vasúton, buszon, villamoson, taxiban, repülőn, hajón)	utas, útitárs

2. A kommunikációs szándékok listája

A táblázat azon kommunikációs szándékokat tartalmazza, amelyek nyelvi megvalósítása a középszintű vizsgán elvárható. Az egyes kommunikációs szándékokhoz a teljesség igénye nélkül gyűjtöttük a példákat.

A két szint között mennyiségi és minőségi különbség van. Emelt szinten a vizsgázónak a középszint követelményeihez képest több kommunikációs szándékot kell nyelvileg megvalósítania, valamint árnyaltabban és igényesebben kell kifejeznie magát. Például a hála lehetséges kifejezése középszinten: Vielen Dank / Danke schön; emelt szinten: Ich bin Ihnen sehr dankbar. / Ich bedanke mich bei Ihnen dafür.

Az utolsó csoportban található kommunikációs stratégiák felsorolása nem teljes, csak ajánlásnak tekinthető.

1. A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

Kommunikációs szándékok	Példa
Megszólítás és arra reagálás	Hallo! / Entschuldigung! / Herr Krause! - Ja, bitte!
Köszönés, elköszönés és arra reagálás	Guten Morgen / Guten Tag / Guten Abend! / Hallo Markus! - Auf Wiedersehen! Tschüs!
Bemutatkozás, bemutatás és ezekre reagálás	Mein Name ist Peter Klein. / Das ist Karl Sommer. - (Es) freut mich.
Telefonbeszélgetésnél megszólítás, bemutatkozás, más személy kérése, elköszönés és ezekre reagálás	Hallo! / Ja, bitte? / (Hier) Kaufmann. - Ich möchte Herrn Müller sprechen. - Auf Wiederhören!
Levélben megszólítás, elbűcsúzás	Lieber Manfred,... / Sehr geehrte Damen und Herren,... - Herzliche Grüße / Mit freundlichen Grüßen
Szóbeli üdvözlőküldés	Viele Grüße an Petra.
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	Wie geht es Ihnen? - Danke, gut. Was fehlt Ihnen? - Ich bin erkältet.
Köszönet és arra reagálás	Danke. - Bitte.
Bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! - (Das) macht nichts.
Gratuláció, jókívánságok és azokra reagálás	Herzlichen Glückwunsch (zum Geburtstag)! / Frohe Weihnachten! Gute Besserung! - Danke.

2. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Kommunikációs szándékok	Példa
Hála	Vielen Dank.
Sajnálkozás, csalódottság	Schade.
Öröm	Ich freue mich über ... / Toll!
Elégedettség, elégedetlenség	Das finde ich (nicht) gut. / Ich bin damit (nicht) zufrieden.
Csodálkozás	Komisch
Remény	Ich hoffe,...
Félelem, aggodalom	Ich habe Angst, dass...
Bánat, elkeseredés	Ich bin traurig, weil...
Bosszúság	Das ärgert mich sehr.
Együttérzés	Es tut mir Leid, dass...

3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Kommunikációs szándékok	Példa
Véleménykérés és arra reagálás, véleménynyilvánítás	Was meinst du dazu? - Ich glaube... / Meiner Meinung nach...
Érdeklődés, érdektelenség	Ich interessiere mich für Sport. - Das finde ich langweilig.
Tetszés, nem tetszés	Das gefällt mir (nicht). / Das mag ich (nicht).
Valaki igazának elismerése, el nem ismerése	Du hast (nicht) Recht.
Egyetértés, egyet nem értés	Einverstanden. / Ich bin dafür / dagegen.
Helyeslés, rosszallás	Ich finde das (nicht) gut.
Ellenvetés, ellenvetés visszautasítása	Das stimmt nicht. / Doch! / Sie haben nicht Recht.
Elismerés kifejezése, dicséret és arra reagálás	Das ist toll. / Das hast du wirklich gut gemacht. / Der Fisch schmeckt phantastisch. - Danke.
Közömbösség	Das ist mir egal.
Ígéret	Ich mache das schon!
Akarat, szándék, terv	Ich will... / Ich möchte... / Ich habe vor,...
Kívánság, óhaj	Ich möchte... / Ich hätte gern...
Képesség, lehetőség, szükségesség, kötelezettség	Ich kann... / Ich muss... / Ich darf... / Ich soll...
Bizonyosság, bizonytalanság	Ich weiß (nicht) genau, ...
Preferencia, érdeklődési kör kifejezése, illetve érdeklődés ezek iránt	Ich mag (keinen) Salat. / Ich lese gern. - Was machst du am liebsten?
Kritika, szemrehányás	Das war nicht nett von dir. / Warum hast du nicht angerufen?

4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

Kommunikációs szándékok	Példa
Dolgok, személyek megnevezése	Das ist ein neuer Tisch. / Das ist mein Freund.
Dolgok, események leírása	Meine Wohnung liegt im Zentrum. Am Wochenende habe ich... gemacht.
Információkérés	Wer ist das? / Was weißt du über ihn?
Igenlő vagy nemleges válasz	Ja. / Nein.
Tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht), dass (ob)...
Válaszadás elutasítása	Ich kann Ihre Frage nicht beantworten.
Bizonyosság, bizonytalanság	Es ist (nicht) sicher, dass / ob...
Ismerés, nem ismerés	Ich kenne... gut / nicht.
Feltételezés	Vielleicht...
Emlékezés, nem emlékezés	Ich erinnere mich (nicht) an ...
Indoklás (ok, cél)	Ich kann nicht kommen, weil... / Ich helfe dir, damit ...

5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

Kommunikációs szándékok	Példa
Kérés, kívánság	Gib mir bitte... / Kannst du bitte... / Könntest du bitte...
Felszólítás, tiltás, parancs	Öffne (doch) bitte die Tür. / Schreib noch nicht.
Javaslat és arra reagálás	Gehen wir morgen tanzen? - Einverstanden.
Rendelés	Wir möchten bestellen. / Bringen Sie mir bitte einen Kaffee.
Meghívás és arra reagálás	Wollen wir ein Eis essen? / Darf ich Sie zum Essen einladen? - Danke gern.
Kínálás és arra reagálás	Nimm noch ein Stück Kuchen. - Nein danke.
Reklamálás	Guten Tag! Ich habe ein Problem... / Die Suppe ist zu salzig.
Tanácskérés, tanácsadás	Was sagst du dazu? - Ich rate dir,...
Figyelmeztetés	Vorsicht! / Pass auf!
Engedély kérése, megadása, megtagadása	Darf ich...? - Bitte sehr! / Nein, das ist hier verboten.
Segítségkérés és arra reagálás	Kannst du mir helfen? - Natürlich.
Segítség felajánlása és arra reagálás	Was kann ich für dich tun? - Danke, es geht schon.

6. Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok (kommunikációs stratégiák)

Kommunikációs szándékok	Példa
Visszakérdezés, ismétléskérés	Wie bitte? / Wie meinst du das? / Wiederholen Sie bitte.
Nem értés	Entschuldigung, ich habe das nicht verstanden.
Betűzés kérése, betűzés	Buchstabieren Sie bitte.
Felkérés lassabb, hangosabb beszédre	Können / Könnten Sie bitte langsamer / lauter sprechen?
Beszélési szándék jelzése	Ich möchte noch sagen,...
Téma bevezetése	Ich wollte noch erzählen,.../ Übrigens, ich habe gehört, dass...
Témaváltás	Könnten wir jetzt noch darüber reden, ... / Ich möchte noch etwas sagen.
Félbeszakítás	Darf ich Sie kurz unterbrechen?
Megerősítés, igazolás	Das ist wahr. / Das stimmt.
Körülírás	Das ist ein Gerät, mit dem man...
Példa megnevezése	Ein Beispiel dafür ist...
Beszélgetés lezárása	Wir können darüber ein anderes Mal sprechen.

D) NYELVTANI SZERKEZETEK ÉS SZÓKINCS

1. Nyelvtani szerkezetek

VIZSGASZINTEK	
Középszint	Emelt szint
A vizsgázó A2: - általában megérti és helyesen használja a legegyszerűbb szerkezeteket szóban és írásban, - rendszeresen elkövethet nyelvtani hibákat és nyelvhasználatában erősen érezhetők az anyanyelv hatásai, - a hibák ellenére többnyire érthetően fejezi ki kommunikációs szándékait, B1: - megérti és helyesen használja az egyszerű szerkezeteket szóban és írásban,	A vizsgázó
- ismerős helyzetekben elfogadható nyelvhelyességgel kommunikál, - az esetleg előforduló hibák és az érezhető anyanyelvi hatás ellenére érthetően fejezi ki gondolatait, kommunikációs szándékait.	B2: - változatos szerkezeteket is megért és használ szóban és írásban, - viszonylag nagy biztonsággal használja a nyelvtani szerkezeteket, és közben nem követ el rendszerszerű hibát, - szükség esetén mondanivalóját képes önállóan helyesbíteni, pontosítani, - árnyaltan fejezi ki kommunikációs szándékait.

A következő táblázat a nyelvtani követelményeket tartalmazza, és a könnyebb kezelhetőség érdekében a leíró nyelvtan kategóriái alapján készült. Az adott nyelvtani formához hozzárendeltük annak nyelvi funkcióját, illetve ahol az kevésbé megoldható, ott egy-egy példával illusztráltuk azt.

A nyelvtani ismeretek alapvető szerepet játszanak mind a receptív, mind a produktív készségekben. A *receptív* készségek között felsorolt nyelvtani szerkezetek előfordulhatnak az olvasott vagy hallott szöveg értését mérő feladatokban, de ezekre a nyelvhelyességi vizsgarész nem kérdez rá.

A *produktív* ismeretek közé sorolt nyelvtani szerkezetekre lehet feladatot készíteni a Nyelvhelyesség vizsgarészben.

A táblázat terjedelmi okból nem törekedhetett teljességre.

FORMA	Középszint		Emelt szint		TARTALOM, FUNKCIÓ, PÉLDA
	rec.	prod.	rec.	prod.	
I. MORPHOLOGIE					
1. DAS VERB	Existenz, Besitz, Geschehen, Handlung				
1.1. Das finite und infinite Verb; Konjugation (Person, Numerus)	+	+	+	+	Zeitverhältnisse: Gegenwart, Vergangenheit, Gleichzeitigkeit, Vorzeitigkeit, Zukunft
Tempusformen					
Präsens	+	+	+	+	
Präteritum	+	+	+	+	
Perfekt	+	+	+	+	
Plusquamperfekt	+	-	+	+	
Futur I	+	+	+	+	
Futur II	-	-	+	-	
Hilfsverben der Zeitformen	+	+	+	+	(sein, haben, werden)
Modus					Modalität: Behauptung, Wunsch, Wille, Aufforderung, Befehl, Absicht usw.
Indikativ	+	+	+	+	
Imperativ	+	+	+	+	
Konjunktiv I					
Präsens	-	-	+	-	
Perfekt	-	-	+	-	
Konjunktiv II					
Präteritum					
würde-Form, hätte, wäre und Modalverben	+	+	+	+	
weitere Formen	-	-	+	-	
Plusquamperfekt	+	-	+	+	
Hilfsverben der Modalität					(können, dürfen, müssen, wollen, sollen, mögen)
Präsens	+	+	+	+	
Präteritum	+	+	+	+	
Perfekt	+	-	+	+	
Plusquamperfekt	+	-	+	+	
Futur I	-	-	+	-	
Modalverb mit Infinitiv Perfekt	-	-	+	-	
1.2. Trennbare und untrennbare Verben	+	+	+	+	(an/kommen, bekommen) Reziproke Handlungen,
1.3. Reflexive Verben	+	+	+	+	Ausdruck der Freude, Sorge, Angst usw.

FORMA	Középszint		Emelt szint		TARTALOM, FUNKCIÓ, PÉLDA	
	rec.	prod.	rec.	prod.		
1.4. Aktiv und Passiv Vorgangs- (Handlungs)passiv					Beschreibung von Handlungsreihen bzw. Zuständen	
Präsens	+	+	+	+		
Präteritum	+	+	+	+		
Perfekt	+	+	+	+		
Plusquamperfekt	-	-	+	+		
Futur I	+	-	+	+		
Futur II	-	-	-	-		
Vorgangspassiv mit Modalverb	+	-	+	+		
Zustandspassiv	+	-	+	+		
1.5. Valenz der Verben	+	+	+	+		
1.6 Funktionsverbgefüge	+	+	+	+	(eine Reise machen, zur Verfügung stehen)	
2. PARTIZIPIEN						
Partizip Präsens	+	+	+	+		
Partizip Perfekt	+	+	+	+		
Partizip Futur	-	-	-	-		
3. SUBSTANTIV	Benennung von Lebewesen, Gegenständen, Abstrakta					
3.1. Genus, Numerus, bestimmter, unbestimmter, negierender Artikel	+	+	+	+	(der, die, das, ein/e, kein/e)	
3.2. Kasus, Deklination						
Nominativ	+	+	+	+		
Akkusativ	+	+	+	+		
Dativ	+	+	+	+		
Genitiv	+	+	+	+		
3.3. Numerus, Pluralbildung	+	+	+	+		
3.4. Substantivierung						
Partizip Präsens als Substantiv	+	+	+	+		(r Reisende)
Partizip Perfekt als Substantiv	+	+	+	+		(r Angestellte)
Adjektiv als Substantiv	+	+	+	+	(r Kranke)	
3.5. Valenz der Substantive	+	+	+	+	Abhängigkeiten	
4. ADJEKTIV						
4.1. Gebrauch des Adjektivs					Qualitätsverhältnisse, Meinung, Gefallen/Mißfallen, Charakterisierung	
als Prädikat	+	+	+	+		
als Adverb	+	+	+	+		
als Attribut	+	+	+	+		

FORMA	Középszint		Emelt szint		TARTALOM, FUNKCIÓ, PÉLDA
	rec.	prod.	rec.	prod.	
als Apposition	+	+	+	+	(der Junge mit den langen Haaren)
4.2. Adjektivdeklinatión					
Nominativ	+	+	+	+	(starker Kaffee, der starke Motor, ein starker Mensch)
Akkusativ	+	+	+	+	
Dativ	+	+	+	+	
Genitiv	+	-	+	+	
4.3. Komparatión	+	+	+	+	Vergleich
4.4. Valenz der Adjektive	+	-	+	+	Abhängigkeiten
5. NUMERALIEN					Quantitätsverhältnisse Rangverhältnisse, Reihenfolge
5.1. Kardinalzahlen	+	+	+	+	Quantitätsangaben
5.2. Ordinalzahlen	+	+	+	+	Datum, Reihenfolge
5.3. Bruchzahlen	+	+	+	+	Mengenangaben
6. ADVERBIEN					
6.1. Lokalangaben	+	+	+	+	Raumverhältnisse
6.2. Temporalangaben	+	+	+	+	Zeitverhältnisse
6.3. Kausale Adverbien	+	+	+	+	kausale Verhältnisse
6.4. Instrumentale Adverbien	+	+	+	+	(damit, dadurch...)
6.5. Finale Adverbien	+	+	+	+	(dafür, dazu...)
6.6. Modifikative Adverbien	+	+	+	+	(anders, ebenso, gern...)
6.7. Graduative Adverbien	+	+	+	+	(sehr)
6.8. Direktive Adverbien	+	+	+	+	(daher, daran...)
6.9. Frageadverbien	+	+	+	+	(woher, woran...)
7. PRONOMINA					
7.1. Personalpronomen	+	+	+	+	(ich, ...)
unpersönliches „es“ am Satzanfang	+	+	+	+	(Es freut mich...)
unpersönliches „es“ als formales Subjekt	+	-	+	+	(Es regnet. Es gibt...)
7.2. Possesivpronomen	+	+	+	+	(mein, ...)
7.3. Demonstrativpronomen	+	+	+	+	(der, dieser, derselbe...)
7.4. Interrogativpronomen	+	+	+	+	(wer, was, wie...)
7.5. Indefinitpronomen					
undeklinierbar	+	+	+	+	(man, etwas, nichts...)
deklinierbar	+	-	+	+	(einer, keiner ...)

FORMA	Középszint		Emelt szint		TARTALOM, FUNKCIÓ, PÉLDA
	rec.	prod.	rec.	prod.	
7.6. Relativpronomen Nominativ, Akkusativ, Dativ Genitiv	+	+	+	+	(der, welcher, wo...)
7.7. Reflexivpronomen	+	+	+	+	(sich...)
7.8. Rezipropronomen	+	+	+	+	(sich, einander...)
8. PRÄPOSITIONEN					Raum- und Zeitverhältnisse, Abhängigkeiten
Präpositionen mit Akkusativ	+	+	+	+	
Präpositionen mit Dativ	+	+	+	+	
Präpositionen mit Akk. u. D.	+	+	+	+	
Präpositionen mit Genitiv	+	-	+	+	
9. KONJUNKTIONEN					
Konjunktoren	+	+	+	+	(und, oder...)
Subjunktoren	+	+	+	+	(dass, wenn, weil,...)
Doppelkonjunktionen	+	-	+	+	(weder... noch, je... desto)
10. PARTIKELN					
Modalpartikeln	+	-	+	+	
11. WORTBILDUNG					
Grundlegende Wortbildungsregeln	+	+	+	+	
II. SYNTAX					
1. SATZBAU, SATZRAHMEN	+	+	+	+	
2. SATZGLIEDER	+	+	+	+	
3. DER ZUSAMMENGESetzte SATZ					
Nebenordnung	+	+	+	+	
Unterordnung	+	+	+	+	
Satzwertiger Infinitiv					
Verben mit zu + Infinitiv	+	+	+	+	
Verben mit Infinitiv	+	+	+	+	(hören, sehen, lernen, lassen, brauchen...)
4. SATZTYPEN					
Aussagesatz:					
Subjektsatz	+	+	+	+	Behauptung, Meinung,
Objektsatz	+	+	+	+	Bericht
Fragesatz:					Informationen erfragen,
direkt	+	+	+	+	Entscheidungsfragen,
indirekt	+	+	+	+	Neugier,

FORMA	Középszint		Emelt szint		TARTALOM, FUNKCIÓ, PÉLDA
	rec.	prod.	rec.	prod.	
					höfliche Aufforderung
Aufrufesatz	+	+	+	+	Aufforderung, Befehl, Mahnung
Wunschsatz	+	-	+	+	Wunsch
Irrealer Wunschsatz	-	-	+	+	irrealer Wunsch
Relativsatz	+	+	+	+	
Konditionalsatz	+	+	+	+	Bedingungen.
Konzessivsatz	+	+	+	+	Erlaubnis (obwohl)
Komparativsatz	+	+	+	+	Vergleich (als, wie)
Temporalsatz	+	+	+	+	Zeitverhältnisse
Finalsatz	+	+	+	+	Ziele
Kausalsatz	+	+	+	+	Gründe benennen
Modalsatz	-	-	+	+	(ohne dass, als ob)
Der indirekte Satz:					Indirekte Rede
Prädikat im Indikativ	+	+	+	+	
Prädikat im Konjunktiv I	-	-	+	-	
III. ÜBERGREIFENDE (MORPHOSYNTAKTISCHE) PHÄNOMENE					
1. VERNEINUNG	+	+	+	+	
2. KONGRUENZ	+	+	+	+	

2. Szókincs

VIZSGASZINTEK	
Középszint	Emelt szint
<p>A vizsgázó</p> <p>A2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - megfelelő szókinccsel rendelkezik ahhoz, hogy kommunikálni tudjon begyakorolt helyzetekben, <p>B1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - megfelelő szókinccsel rendelkezik ahhoz, hogy kommunikálni tudjon a legtöbb olyan témában, amely összefügg saját mindennapi életével, - jól tudja alkalmazni alapvető szókincsét, noha még előfordulhatnak nagyobb hibák, - a bonyolultabb gondolatokhoz, témákhoz nem mindig találja meg a legmegfelelőbb kifejezőeszközt. 	<p>A vizsgázó</p>

VIZSGASZINTEK	
Középszint	Emelt szint
	B2: - megfelelő szókinccsel rendelkezik ahhoz, hogy kommunikálni tudjon változatos helyzetekben, illetve elvont témákról, - a változatos nyelvi, lexikai elemek közül általában ki tudja választani a kommunikációs célnak legmegfelelőbbet; szükség esetén néha körülírást alkalmaz, - kisebb lexikai pontatlanságai nem gátolják a kommunikációt.

A vizsga szókincsének alapjául a mai német köznyelv szolgál. Speciális tájnyelvi szavak, csoportnyelvi szavak és szakszavak produktív ismerete nem követelménye a vizsgának. Ilyen típusú szavak kizárólag olyan szövegekben fordulhatnak elő, amelyekben az ismeretük nem előfeltétele az adott szöveg megértésének.